

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

NAGRADU »J U D I T A«

za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini

u 2008. godini

dobio je

RADOSLAV KATIČIĆ

za knjigu

BOŽANSKI BOJ

Tragovima svetih pjesama naše pretkršćanske starine

Ibis grafika, Katedra Čakavskog sabora Općine Mošćenička Draga,

Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju

Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb – Mošćenička Draga, 2008.

O b r a z l o ž e n j e :

Knjiga *Božanski boj* iznimno je produbljen i sustavan ishod višedesetljetnih istraživanja, što ih je akademik i umirovljeni profesor Bečkog sveučilišta Radoslav Katičić provodio želeći uspostaviti osnovne koordinate i ishodišta domaćih mitoloških predanja i vjerovanja. Naslovivši zbirku svojih odabranih studija *Tragovima svetih pjesama naše pretkršćanske starine*, autor je precizno ukazao na filološke temelje svojih interpretacija i misaonih rekonstrukcija, zadržavajući svoje kompetencije na području tekstualne analize, pretežno na polju tumačenja nekih leksičkih i sintaktičkih karakteristika davnih stihova sačuvanih u narodnoj usmenoj baštini. Premda je u problematiku »stare vjere« autor ušao s instrumentarijem slavističke filološke znanosti i s ambicijom etimoloških razjašnjenja odabranih ulomaka i indikativnih mjesta tradicionalnoga pučkog pjesništva, u

njihovoj je hermeneutici i te kako dobrodošla Katičićeva sasvim iznimna sprema iz opće i komparativne lingvistike, te otvorenost prema relevantnim iskustvima etnologije, folkloristike i kulturne povijesti.

Studije u knjizi *Božanski boj* posvećene su različitim temama i aspektima praslavenske, pa time i prahrvatske, mitološke »matrice«, a u najvećoj su mjeri okupljene oko tematike središnjega božanstva Peruna i njegove antagonističke figure, Zmije, Zmaja ili Velesa. Ako glavni poticaji istraživanju dolaze iz narodne pjesme obredne intonacije (u kojoj se, unatoč relativno recentnom zapisu, sačuvala kulturna podloga), dodatna se argumentacija izvlači i iz empirije toponomastičkih naznaka, pa i iz neposredne reambulacije na terenu. U potrazi za drevnim orijentirima ili svetištima Radoslav Katičić se upušta u terenski obilazak Mošćenica, Novog Vinodolskog i Žrnovnice, nalazeći uvijek znakovite odjeke davnih tradicija.

S golemim poštovanjem Katičić razmatra pobude što su mu ih dali pioniri i prethodnici na istom problemskom području, a također sa zahvalnošću uvažava poticaje suvremenika i suputnika. Utoliko je još zanimljiviji njegov odnos prema velikanima kao što su Natko Nodilo i Petar Skok, kojih doprinos iznimno cijeni i vrednuje, no osjeća se dužnim dopuniti ih i ispraviti neke njihove pogreške ili netočnosti. I na takvim se primjerima pokazuje kako Katičić skrupulozno ugrađuje svoju dionicu u univerzalnu i nacionalnu znanstvenu aktivnu, kako odmjereno i bez predrasuda, precizno i mimo bilo kakve konjunktore, pridodaje svoje pažljivo stečene spoznaje na korist užoj i široj stručnoj javnosti.

Moglo bi se, na koncu, pomisliti kako *Božanski boj* ne razmatra teme zacrtane u propozicijama Nagrade »Judita«, jer tematika najvećeg broja studija kronološki prethodi humanističko-renesansnom razdoblju. Ali bavljenje pjesmama (makar i onima »prekršćanske starine«) i te kako priprema teren za svako razmatranje o našim »začinjavcima«, kovačima stihova koji pokazaše put Marulu u hrvatskoj dionici njegova stvaralaštva, a osim toga i sam je Marulić u ovoj knjizi dobro došao pri egzemplifikaciji jednog termina, pokazujući se nemimolaznom karikom u sudbini jezika, pa čak i mostom između hrvatskoga sjevera i juga. Utoliko ne samo smatramo da je knjiga *Božanski boj* prikladna da ponese dodijeljeno joj priznanje, nego smo uvjereni da čini čast nizu dosad istom Nagradom apostrofiranih publikacija, pribrajući zaslužno ime Radoslava Katičića »Juditinim« laureatima.

Zagreb – Split, 22. travnja 2009.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

NAGRADA »D A V I D I A S«

za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike
u 2008. godini
dobila je

MATICA MAKEDONSKA

za objavljivanje knjige prijevoda na makedonski jezik

Marin Držić:
Komedii i pastorali
Skopje, 2008.

O b r a z l o ž e n j e :

U knjizi *Putovanja s Dundom Marojem* Držićeve je revitalizator Marko Fotez opisao golemi uspjeh Držićeve komedije u Skopju prigodom gostovanja Zagrebačke drame još davne 1939. godine. Kazališna bibliografija i posebice teatrografija potvrđuju da je Marin Držić ubrzo postao i dio makedonske teatarske kulture.

Ova knjiga koja sadrži prijevode najvažnijih Držićevih djela na makedonski (*Novela od Stanca, Venera i Adon, Dundo Maroje, Tripče de Utolče/Mande, Skup, Grižula*) iz pera triju eminentnih makedonskih prevoditelja, rezultat je ne samo plemenite ideje Matice makedonske da za Držićeve obljetnicu dostojno prezentira ovoga hrvatskog pisca u Makedoniji, već je to i bjelodani dokaz kako je naš autor s pravom zavrijedio ovu reprezentativnu ediciju jer mu je fortuna na makedonskim pozornicama bila iznimna, dapače blistava.

Držićeve tekstove prevela su trojica eminentnih prevoditelja Paskal Gilevski, Todor Dimitrovski i Georgij Stalev, pri čemu valja naročito spomenuti *Novelu od Stanca*, prevedenu u stihu jednakom izvorniku – dakle, dvostruko rimovanim dvanaestercem, što je ne mali pothvat na stranom jeziku.

Knjiga je uzornom teatrološkom studijom, brojnim i nadasve instruktivnim komentarima, teatrografijom i fotodokumentacijom opremila i prijevode redigirala dr. sc. Jelena Lužina. Tom njezinom studijom visoko znanstveno i stručno realiziranom, Držić je u prijateljskoj Makedoniji dobio za svoju obljetnicu spomenik kakav doista i zaslužuje.

Zagreb-Split, 22. travnja 2009.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

NAGRADU »S L A V I Ć«
za najbolji autorski knjigom objavljeni prvijenac
u 2008. godini
dobio je

HRVOJE TUTEK
za zbirku pjesama
CIRKULAR
Naklada Aora, Zagreb, 2008.

O b r a z l o ž e n j e :

Već svojim pjesničkim prvijencem, knjigom pjesama *Cirkular* Hrvoje Tutek (Karlovac, 1984.), pokazuje zrelost koja ga u njegovom generacijskom krugu izdvaja ne samo po svježini u mladenačkom pristupu motivima već i po zanimljivom poigravanju jezikom i njegovim značenjskim mogućnostima, formom i ritmom. Njegovo očuđivanje poetske materije ne poznaje granica, otvara nove prostore i treperi u živom jeziku, koji stoji na početku i kraju pjesnikove fascinacije. Tutekov rukopis očituje autora kojemu je dovoljan mali povod za pjesnički iskorak, vidno temeljen na načitanosti i visokoj razini sposobnosti da pjesničku imaginaciju stavi u funkciju zaigranosti čim se za to pokaže valjani razlog. Njegov stih u stalnoj je napetosti, pun suvremenih referencijalnosti i asocijacija, domišljenih aluzija i smislenih kalambura, začudnosti kojoj na početku uvijek stoji realni detalj na kojem stvara asocijativni i aluzivni lanac svog poetskog svijeta/svjetonazora.

Zarad svega toga, zarad svježine i težnje za iskušavanjem mogućnosti jezika i inovatorskim traganjem, ova knjiga zaslužuje da joj pripadne *Nagrada Slavić* za najuspjelije prvoobjavljeno književno djelo.

Zagreb – Split, 22. travnja 2009.